ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ’ ὅ,τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι· οὐ γὰρ ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἅπαξ ὄντες θνητοί· ὥστε τί δεῖ, ἃ πάλαι προσεδοκῶμεν πείσεσθαι, ὑπὲρ τούτων νῦν ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις; οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ’ ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. εἰ μὲν γὰρ οἷόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον ἦν τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δὲ ἥ τε φύσις καὶ νόσων ἥττων καὶ γήρως, ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχὼς ἀπαραίτητος. ὥστε προσήκει τούτους εὐδαιμονεστάτους ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὐτῶν τῇ τύχῃ οὐδ’ ἀναμείναντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ’ ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον.

Λυσία, Ἐπιτάφιος 77-79

Σχόλια για την κατανόηση του κειμένου

Ο επιτάφιος λόγος του Λυσία γράφτηκε προς τιμήν των νεκρών του Κορινθιακού πολέμου (395–386 π.Χ.). Ωστόσο, δεν είναι πιθανό να εκφωνήθηκε από τον ίδιο τον Λυσία, επειδή ο ίδιος ήταν μέτοικος.

Το παραπάνω απόσπασμα ανήκει στο τυπικό τμήμα του επιταφίου λόγου, όπου ο ρήτορας επαινεί τους νεκρούς, τονίζοντας τη θνητή τους φύση και την αθάνατη δόξα τους. Ακολουθώντας τη συνηθισμένη δομή των επιτάφιων λόγων, μετά την εκτενή αναφορά στους πολεμικούς άθλους του ένδοξου αθηναϊκού παρελθόντος και στον αγώνα των δημοκρατικών για την κατάλυση του καθεστώτος των Τριάκοντα, λίγο πριν περάσει στον *ἐπίλογον*, ο ομιλητής εξυμνεί τα κατορθώματα των προκείμενων νεκρών.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ὀλοφύρομαι = θρηνώ
λανθάνω τινά + κατηγορ. μτχ = μου διαφεύγει την προσοχή, λησμονώ.
πείσεθαι < πάσχω.
ἄχθομαι =στενοχωρούμαι, δυσανασχετώ.
ὑπερορῶ = αδιαφορώ , παραβλέπω.
εἰ ...οἷον τε ἦν = αν... ήταν δυνατόν.
τοῖς... διαφυγοῦσιν =σ' αυτούς... που διαφεύγουν
ὁ δαίμων = ο θεός.
λαγχάνω + αιτ. πράγμ. =παίρνω, αποκτώ με κλήρο, μου λαχαίνει, (για θεούς = διανέμω, μοιράζω)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. *πείσεσθαι, φέρειν, ἐπιτρέψαντες*: να γραφεί το α΄ πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα σε όλες τις εγκλίσεις στην ίδια φωνή.

2. «*οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ΄ ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν*»: να μετατραπούν όλοι οι κλιτοί τύποι στον αντίθετο αριθμό.

3. Να βρεθούν τα κατηγορούμενα του κειμένου.

4. Να συμπληρωθούν οι παρακάτω πίνακες:

Θετικός		ἴσον		
Συγκριτικός			ἥττων	
Υπερθετικός	χειρίστοις			καλλίστων

Ονομαστική					οἵτινες
Γενική		Τούτων			
Δοτική					
Αιτιατική	Τί		ἑαυτὸν	ἡμετέραν	
Κλητική					